

Handläggare
Erica Björklund
Telefon: 08-50825292**Till**
Socialnämnden
2026-05-19

Rapport över arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott i Stockholms stad 2025

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner rapporten.
2. Socialnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för kännedom.
3. Socialnämnden överlämnar ärendet till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Sammanfattning

Stockholms stad bedriver sedan många år ett aktivt och strukturerat arbete för att förebygga och utreda felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd samt bidragsbrott. Stadsdelsnämnderna och socialnämndens två enheter som betalar ut ekonomiskt bistånd, Område hemlöshet och Område Nyanlända, ansvarar för att ha upprättade rutiner som motverkar och utreder felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

I föreliggande rapport redogörs för övergripande statistik för året 2025 samt hur nämnderna har arbetat med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott under året.

Resultaten som framgår indikerar att FUT-arbetet har gynnsamma ekonomiska effekter, särskilt genom att det förhindrar fortsatt felaktig utbetalning av bistånd och främjar återbetalning av bistånd som beviljats felaktigt. Det framgår även att det finns utmaningar i det förebyggande arbetet, kopplat till begränsningar i verksamhetssystemet. Det är viktigt att fortsätta utveckla och samordna stadens arbete med felaktiga utbetalningar och framför allt att stärka det förebyggande arbetet.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner rapporten.

Bakgrund

Socialnämnden har i uppdrag att tillsammans med stadsdelsnämnderna arbeta med att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott vid handläggningen av ekonomiskt bistånd.

Socialnämnden har ett stadsövergripande ansvar vad avser att följa upp arbetet och identifiera utvecklingsbehov. Arbetet omfattar även

utbildning, myndighetssamverkan och konsultativt stöd till samtliga stadsdelsnämnder. Ansvaret för ett aktivt förebyggande arbete och utredningsarbetet vid upptäckt av felaktiga utbetalningar ligger hos stadsdelsnämnderna och socialnämndens två enheter som betalar ut ekonomiskt bistånd, Område hemlöshet och Område nyanlända.

Rapporten utgör en del av det systematiska arbete som bedrivs av socialnämnden, kopplat till detta uppdrag.

Ärendet

Utgångspunkter

Socialtjänstens huvuduppgift inom ekonomiskt bistånd är att stödja individer att på sikt bli självförsörjande. Samtidigt ska rätten till ekonomiskt bistånd utredas tills individen inte längre har behov av att ansöka om ekonomiskt stöd. Socialsekreterare i Stockholms stad handlägger ekonomiskt bistånd och ska inom ramen för detta arbete förebygga och motverka att felaktiga utbetalningar sker.

Om det finns misstanke om att en eller flera månaders bistånd har beviljats på felaktiga grunder eller till ett för högt belopp i ett ärende, lämnas denna misstanke vidare till stadsdelsnämndens utredare av felaktiga utbetalningar, även kallad FUT-utredare.

Samtliga stadsdelsnämnder samt en av socialnämndens två enheter hade FUT-utredare i tjänst under år 2025.

Underrättelser

Under året har 24 underrättelser inkommit till Stockholms stad, jämfört med 20 underrättelser året innan. 13 av 24 underrättelser har inkommit från Arbetsförmedlingen. Om fler myndigheter underrättade socialtjänsten, skulle förmodligen fler felaktiga utbetalningar kunna upptäckas och på sikt förebyggas.

Misstänkta felaktiga utbetalningar

Antalet registrerade misstankar om felaktiga utbetalningar uppgick år 2025 till 667, vilket var 64 färre jämfört med föregående år.

Antalet hushåll som förekommer bland registrerade misstänkta FUT har undersökts. För jämförelse kan tilläggas att 11 809 hushåll var aktuella för ekonomiskt bistånd under året, vilket är 223 fler än året innan. Bland dessa 667 misstänkta FUT förekommer 560–613 unika hushåll, vilket motsvarar 4,7–5,1 procent av antalet aktuella hushåll under året. Mätningen är ungefärlig, med hänsyn till att inkommande information som inte föranleder utredning, inte arkiveras i systemet på samma sätt som inledda utredningar.

Alla misstänkta felaktiga utbetalningar ska förhandsbedömmas av FUT-utredare på respektive förvaltning, som beslutar huruvida utredning ska inledas eller inte. Antalet ärenden som står i kö till denna förhandsbedömning mäts vid årsskiftet varje år och i slutet av

2025 stod 157 ärenden i kö, vilket är 70 färre än föregående år. Antalet ärenden i kö har succesivt minskat under de senaste fem åren och under 2025 har kön minskat med flest antal ärenden hittills. Detta är en positiv utveckling, eftersom att risken för att felaktiga utbetalningar förblir obetalda till följd av det gått för lång tid minskar.

Inledda utredningar och orsaker till inledda utredningar

Totalt inleddes 270 utredningar under året. Det är en (1) utredning färre än föregående år. Trots ett minskat inflöde av misstänkta FUT inleddes utredningar i ungefär samma omfattning som tidigare. Detta indikerar att inkomna misstankar i högre utsträckning innehåller tillräcklig information och att färre ärenden avskrivs på grund av att informationen inte är tillräckliga för vidare utredning.

De främsta orsakerna till att utredning om misstänkt FUT inleddes är att det har förekommit oredovisade inkomster och att interna felaktigheter uppstått i handläggningen. Oredovisade inkomster har återkommande varit den främsta orsaken till inledda utredningar om misstänkt FUT under de senaste åren.

Bedömning att inte inleda utredning

Totalt gjordes bedömningen att inte inleda utredning i 416 misstänkta FUT under 2025. Det är 58 färre än föregående år och korrelerar med ett minskat inflöde av misstänkta FUT. Om det inte finns skäl att återkräva en felaktig utbetalning, görs bedömningen att inte inleda utredning. Det kan exempelvis avse de interna fel som sällan kan återkrävas, situationer där mer än 3 år har passerat sedan felaktigheten uppstod eller fall där omständigheterna inte utgör grund för återkrav eftersom att den enskilde inte har förorsakat den felaktiga utbetalningen.

Återkrav och polisanmälningar

Under året fattades totalt 99 beslut om återkrav, vilket motsvarar 36,7 procent av de utredningar som inleddes under året. En jämförelse med föregående år visar att andelen utredningar som resulterar i återkrav har minskat avsevärt (50,9 procent år 2024, 76,3 procent år 2023). Polisanmälan om bidragsbrott gjordes i 30 av dessa ärenden.

Minskningen beror troligen på flera orsaker. Det är bland annat vanligt att utredningen visar att någon felaktig utbetalning inte har skett. En annan central förklaring är ett intensifierat arbete med alternativa hanteringsformer. Nämnderna har under senare år fokuserat arbetet på att möjliggöra frivilliga återbetalningar i ärenden där det funnits grund för återkrav. Detta omfattar både ett mer aktivt motiveringsarbete och införande av mer lättillgängliga betalningslösningar, såsom Swish. Även andra administrativa lösningar används, i form av avskrivning av mindre belopp eller

genom överenskommelse med den enskilde om att det ekonomiska biståndet korrigeras i kommande utbetalningar.

Besluten som fattats under 2025 avser totalt 2 258 795 kronor som betalats ut felaktigt, vilket motsvarar 0,2 procent av det totalt utbetalade biståndet i Stockholms stad under året (ca 1,08 miljard kronor).

Det bistånd som återbetalades till stadsdelsnämnderna under året uppgick till 1 432 958 kronor, jämfört med 1 257 152 kronor föregående år.

Efterkontroller

Så kallade efterkontroller görs i ärenden som har varit aktuella och mottagit bistånd under ett taxeringsår, men vars ärenden avslutats i början av nästkommande år. Det innebär att taxerade inkomster avseende dessa ärenden begärs från Skatteverket. Under 2025 genomfördes efterkontroller på 916 personer, varpå 63 av kontrollerna ledde till misstänkt FUT. Dessa är för närvarande under utredning, alternativt står i kö för att utredas.

Under året har efterkontrollerna från 2024 följts upp, varpå det framkom att 15 efterkontroller ledde till beslut om återkrav motsvarande ca 500 000 kr – detta utgör 15 procent av allt det bistånd som återkrävdes under året. Efterkontrollerna utgör således en viktig del av stadens kontrollarbete och bidrar till att felaktiga utbetalningar upptäcks och återkrävs.

Inbesparat belopp

När utredningar om FUT inleds kan det framkomma att personer inte är i behov av ekonomiskt bistånd. Utredningar kan även medföra att personer slutar att ansöka om ekonomiskt bistånd eller att en inkomst upptäcks och att personer därför får lägre belopp utbetalat än innan upptäckten. För att uppskatta hur stora belopp detta avser gör förvaltningarna årliga beräkningar av så kallat *inbesparat belopp*.

År 2025 beräknades det inbesparade beloppet till 3 848 246 kronor, vilket motsvarar en ökning med cirka 600 000 kronor jämfört med föregående år.

Avslutade ärenden

Under året avslutades totalt 222 FUT-utredningar. Den vanligaste avslutsorsaken var att återkravet hade återbetalats, totalt 62 ärenden avslutades av denna anledning, motsvarande 28 procent. Den näst vanligaste orsaken var ”Eftergift – 3 år” (58 ärenden, motsvarande 26 procent), vilket innebär att beslutet eftergetts eftersom det gått för lång tid sedan den felaktiga utbetalningen skedde och det därmed inte längre är möjligt att väcka ersättningstalan i domstol.

År 2024 var detta den vanligaste orsaken och motsvarade 34 procent av avslutsorsakerna det året.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 13 maj och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet 12 maj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Rapporten visar att FUT-arbetet fortsatt leder till positiva effekter och att det aktiva arbetet vid varje nämnd fortsätter att ge positiva resultat, främst genom att förhindra fortsatt felaktig utbetalning samt genom att främja återbetalning av det bistånd som felaktigt har utbetalats.

Årets statistik redogör för att antalet misstänkta FUT har minskat, samtidigt leder en större andel av misstankarna till att utredning inleds. Det tyder dels på att verksamheterna i högre grad identifierar relevanta fel men också att antalet faktiska felaktiga utbetalningar minskar. Stadsdelsnämnderna har blivit bättre på det förebyggande arbetet samt bättre på att upptäcka och åtgärda felaktigheter i tidigare skede.

FUT-utredarna på respektive nämnd fortsätter att utreda misstänkta FUT i samma takt som tidigare, vilket har minskat den kö som byggts upp under tidigare år. Färre ärenden avslutas på grund av lång handläggningstid, vilket gör att fler kan återkrävas och vid behov drivas vidare rättsligt. Både inbesparade och återbetalade belopp har ökat, vilket även det visar att det aktiva FUT-arbetet ger tydliga resultat.

Resultatet visar även att de vanligaste orsakerna till felaktiga utbetalningar är oredovisade inkomster samt interna felaktigheter. Ett utökat informationsutbyte samt utveckling av befintliga rutiner och arbetssätt är behövligt för att minska förekomsten av dessa felaktigheter.

Handläggningen av ekonomiskt bistånd är omfattande och komplex. Socialsekreterarna behöver hantera stora mängder information i varje aktuellt ärende för att säkerställa att korrekta beslut fattas. Arbetet med ekonomiskt bistånd och FUT står inför flera utmaningar som kräver utvecklingsinsatser på organisatorisk, strukturell och framför allt teknisk nivå.

De tekniska förutsättningarna i verksamhetssystemet har betydelse för arbetets effektivitet. Idag sker mycket manuell hantering som skulle kunna effektiviseras på andra sätt för att minska risken för fel i handläggningen. Att fortsätta utveckla digitala och automatiserade lösningar kan bidra till att minska den administrativa belastningen och stärka kvaliteten i beslutsunderlagen. Det pågår ett större arbete

med att utveckla socialtjänstens system, som är långsiktigt och omfattar alla verksamhetsområden. Samtidigt kan det finnas skäl att särskilt uppmärksamma behoven av digital utveckling inom arbetet med ekonomiskt bistånd och FUT.

Slutligen kan det konstateras att arbetet med att förebygga och utreda felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd utgör en central del i att säkerställa en effektiv och korrekt användning av Stockholms stads skattemedel. Genom det arbete som beskrivs i rapporten bidrar nämnderna till att socialtjänstens resurser i högre grad tillfaller de individer som de är avsedda för och att systemets integritet upprätthålls.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner rapporten och delar den till berörda parter.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Rapport över arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott 2025

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2026-05-06
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2026-05-06